

Hišna cerkev

Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi. (Mt 18,20)

Besedno bogoslužje na peto postno nedeljo

Tukaj najdete vzorec za besedno bogoslužje na peto postno nedeljo, ki se je prej imenovala tudi pasijonska nedelja. Na ta dan se po stari navadi v naših cerkvah zastrejo križi. To lahko storimo tudi doma in križ do velikega petka zakrijemo s prtom.

Današnji evangelij pripoveduje o tem, kako je Jezus obudil Lazarja od mrtvih. Beremo ga lahko vsako leto na to nedeljo. Tako je bilo že pri prvih kristjanih, ki so videli v tem besedilu pomemben smerokaz za tiste, ki so se pripravljali na zakrament svetega krsta. V Janezovem evangeliju je s tem zadnjim in največjim Jezusovim znamenjem povezan sklep starešin, da bo moral Jezus umreti. Bližamo se torej velikemu tednu.

Če hočete določene dele tega bogoslužja obhajati v nemškem jeziku, najdete isti predlog na tej spletni strani tudi v nemščini. Pripravite najprej prostor, kjer boste molili. Na posebnem mestu naj bi bilo Sveto pismo, ob njem pa sveča (ki je lahko vijoličasta). Vse, kar bi Vas lahko motilo, odstranite. Izklopite mobilne telefone. Poleg tega je treba že prej pomisliti tudi na tole:

- Določite, kdo bo vodil molitev (v tem vzorcu se imenuje voditelj/voditeljica, kratica V).
- Določite, kdo bo bral katero besedilo. V skrajnem primeru lahko voditelj oz. voditeljica prebere vse, bolj primerno pa je seveda, če vsi sodelujejo. Ta besedila so klici z „Gospod, usmili se“, svetopisemska berila in prošnje. Najbolj ugodno je, da pripravite iztis vzorca. Pobožnost lahko obhajate tudi sami, zato je navodilo *Vsi* v oklepaju.
- Zmenite se, ali boste tudi peli. V tem vzorcu najdete predloge za nekatere preproste speve. Seveda jih lahko nadomestite z drugimi duhovnimi pesmimi, ki jih raje požete. Tudi instrumentalna glasba je dobrodošla. Pesmi so vzete iz pesmarice GLORIA, ki jo uporabljamo v dvojezičnih župnijah na južnem Koroškem (nekateri učenci so jo dobili kot šolsko knjigo). Kratica SG pa se nanaša na pesmarico »Slavimo Gospoda«. Poleg tega lahko zaigrate duhovno glasbo, ki jo je treba izbrati že prej. Tudi na spletu najdete celo vrsto lepe duhovne glasbe. Sicer pa naj je glasba v postu bolj skromna.

ZAČETEK

Prižiganje sveče in pesem

Na začetku prižgemo svečo.

Nato zapojemo primerno pesem ali prisluhnemo duhovni glasbi, na primer:

- Oh, prizanesi (GLORIA 118/SG 77): <https://www.youtube.com/watch?v=PolhcgGyU48>
- Duša, le pojdi z mano (GLORIA 108/SG 778)
- Kraljevo znamenje, križ stoji (GLORIA 109/SG 66)
- O, premisli, človek grešni (GLORIA 110/SG 72)
- Daj mi, Jezus, da žalujem (GLORIA 135/SG 65)
- Slavi Boga (GLORIA 134): https://www.youtube.com/watch?v=5un_eb8A7GI
- Jezus naj živi (GLORIA 284/SG 419)
- Jezus moj, ljubim te (GLORIA 285): <https://www.youtube.com/watch?v=8WAIjbC2zZ0>
- Usmiljeni Jezus (GLORIA 287/SG 454): <https://www.youtube.com/watch?v=S3evT9K9Vpk>
- Živo verjem, Jezus v te (GLORIA 557/SG 460): <https://www.youtube.com/watch?v=p4oej7tG5al>
- Kraljevo znamenje, o križ: <https://www.youtube.com/watch?v=uqrOSiuhwzY>
- Judica (gregorijanski vstopni spev): <https://www.youtube.com/watch?v=WMDcnUMWOGc>

Križ in pozdrav

Vsi, ki so zbrani, se pokrižajo.

V V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

(Vsi) Amen.

V Naša pomoč je v imenu Gospodovem.

(Vsi) Ki je ustvaril nebo in zemljo.

Uvod in klici z „Gospod, usmili se“

Voditelj oz. voditeljica tako ali po svoje kratko uvede v bogoslužje.

Klice lahko prebere nekdo izmed navzočih. »Gospod, usmili se« lahko zapojemo; napevi:

- Gospod, usmili se (GLORIA 434/SG 697)
- Kyrie eleison (GLORIA 665)

V Današnja nedelja se je prej imenovala tudi pasijonska nedelja.

V mnogih cerkvah je navada, da se danes zastrejo križi.

Tem bolj izrazito bomo potem na veliki petek soočeni s trpečim Kristusom.

V današnjem evangeliju govori Jezus o vstajenju in življenju.

Na drugi strani pa se že zberejo njegovi nasprotniki in sklenejo, da bo moral umreti.

Jezusova zemeljska pot se bo končala na Golgoti.

Njegova ljubezen do konca nam je odprla nova vrata.

Zato se mu na začetku tega slavja priporočimo:

Gospod Jezus Kristus, ti si vstajenje in življenje.

(Gospod, usmili se.

(Vsi) Gospod, usmili se.)

Jokal si z žalujočimi in jim v temnih trenutkih dal novo upanje.

(Kristus, usmili se.

(Vsi) Kristus, usmili se.)

Vabiš nas, da vate verujemo in v tebi najdemo večno življenje.

(Gospod, usmili se.

(Vsi) Gospod, usmili se.)

V Verujem, Gospod, pomagaj moji neveri.

Reši me iz groba mojih skrbi in strahov.

Ne dovoli, da bom nehal(a) pričakovati tvojo pomoč.

Ohrani v mojem srcu plamen upanja,

ko se bo v mojem življenju začela razprostirati tema.

Pokliči me in zaživel(a) bom.

Ti, moje upanje in moje življenje,

zdaj in vekomaj.

(Vsi) Amen.

POSLUŠATI in PREMIŠLJEVATI

Poslušati: Branje Božje besede

Če gre, naj bralec berila oz. beril, psalma in evangelija ni voditelj oz. voditeljica, temveč nekdo izmed navzočih.

Na spletni strani <https://hozana.si> so zbrana bogoslužna berila za vse dni v cerkvenem letu. Poiščite torej najprej besedila, ki jih boste brali. Besedno bogoslužje nedelj in slovesnih praznikov vsebuje poleg evangelija dve berili in psalm. Odločite sami, kako obsežno naj bo branje Božje besede. Če je po branju Božje besede svetopisemski pogovor, se lahko omejite na besedilo, o katerem boste razmišljali. Zato najdete v tem obrazcu samo evangelij.

Evangelij je treba vedno prebrati. Pred evangelijem lahko zapojemo primeren klic – aleluje v tem času ni (napevi: GLORIA 668 in 669 / SG 341-344).

Na peto postno nedeljo so predvidena tale berila (besedila leta A lahko vzamemo vsako leto):

A (2023, 2026, 2029, 2032, 2035)	B (2021, 2024, 2027, 2030, 2033, 2036)	C (2022, 2025, 2028, 2031, 2034)
Ezk 37,12b-14	Jer 31,31-34	Iz 43,16-21
Ps 130*	Ps 51*	Ps 126*
Rim 8,8-11	Heb 5,7-9	Flp 3,8-14
Jn 11,1-45	Jn 12,20-33	Jn 8,1-11

Premišljevanje: Razlaga Božje besede ali svetopisemski pogovor

Po branju Božje besede naj bo razlaga oz. poglobitev svetopisemskih beril:

- Lahko preberemo nedeljsko misel iz cerkvenega lista, priložnika ali cerkvenega občila.
- Tudi trenutki tišine pomagajo poglobiti svetopisemska berila.
- Zelo primerno je, če se o enem izmed svetopisemskih besedil pogovorimo (glej spodaj).

Druge predloge, kako lahko poglobimo svetopisemsko besedilo, najdete na:

<https://www.kath-kirche-kaernten.at/images/downloads/hishna-cerkev.-napotki-za-skupnobranje-svetega-pisma.pdf>.

Na koncu te enote lahko nekaj trenutkov molčimo ali prisluhnemo duhovni glasbi (glej str. 2).

Evangelij (Jn 11,1-45)

Evangelij lahko preberemo v vlogah: pripovedovalec oz. pripovedovalka, Jezus, Marta, Marija, udeleženci (učenci, množica ...).

Pripovedovalec: Berilo iz svetega evangelija po Janezu.

Bil je neki bolnik, Lazar iz Betanije,
iz vasi Marije in njene sestre Marte.

Marija je bila tista, ki je Gospoda mazilila z dišavnim oljem
in mu obrisala noge s svojimi lasmi.

Njen brat Lazar je bil bolan.

Sestri sta tedaj poslali Jezusu sporočilo:

Gospod, glej, tisti, ki ga imaš rad, je bolan.

Ko je Jezus to slišal, je rekel:

Jezus: »Ta bolezen ni za smrt, ampak v Božje veličastvo,
da bo po njej poveličan Božji Sin.«

Pripovedovalec: Jezus pa je ljubil Marto, njeno sestro in Lazarja.

Ko je torej slišal, da je bolan, je ostal še dva dni v kraju, kjer je bil.

Nato je rekel učencem:

Jezus: »Pojdimo spet v Judejo.«

Pripovedovalec: Učenci so mu dejali:

Udeleženci: »Rabi, pravkar so te hoteli Judje kamnati, pa greš spet tja?«

Pripovedovalec: Jezus je odgovoril:

Jezus: »Ali nima dan dvanajst ur?

Če kdo hodi podnevi, se ne spotakne, ker vidi luč tega sveta;
če pa kdo hodi okrog ponoči, se spotakne, ker v njem ni luči.«

Pripovedovalec: To je rekel, in nato jim je dejal:

Jezus: »Naš prijatelj Lazar spi, vendar grem, da ga zbudim.«

Pripovedovalec: Učenci pa so mu rekli:

Udeleženci: »Gospod, če spi, bo ozdravel.«

Pripovedovalec: Jezus je govoril o njegovi smrti,
oni pa so mislili, da govori o navadnem spanju.

Tedaj jim je Jezus povedal odkrito:

Jezus: »Lazar je umrl.

Zaradi vas pa se veselim, da nisem bil tam, da boste verovali.

A pojdimo k njemu!«

Pripovedovalec: Tomaž, ki se je imenoval Dvojček, je tedaj rekel součencem:

Udeleženci: »Pojdimo še mi, da umremo z njim!«

Pripovedovalec: Ko je torej Jezus prišel, je odkril, da je Lazar že štiri dni v grobu.

Betanija pa je blizu Jeruzalema, približno petnajst stadijev od njega.

Veliko Judov je prišlo k Marti in Mariji, da bi ju tolažili zaradi njunega brata.

Ko je Marta slišala, da prihaja Jezus, mu je šla naproti;

Marija pa je sedela doma.

Marta je tedaj rekla Jezusu:

Marta: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne umrl; a tudi zdaj vem, da ti bo Bog dal, kar koli ga zaprosiš.«

Pripovedovalec: Jezus ji je rekel:

Jezus: »Tvoj brat bo vstal.«

Pripovedovalec: Marta mu je dejala:

Marta: »Vem, da bo vstal ob vstajenju poslednji dan.«

Pripovedovalec: Jezus ji je rekel:

Jezus: »Jaz sem vstajenje in življenje:

kdor vame veruje, bo živel, tudi če umre;

in vsakdo, ki živi in vame veruje, vekomaj ne bo umrl.

Veruješ v to?«

Pripovedovalec: Odgovorila mu je:

Marta: »Da, Gospod.

Trdno verujem, da si ti Mesija, Božji Sin, ki prihaja na svet.«

Pripovedovalec: In ko je to rekla, je odšla in poklicala Marijo, svojo sestro.

Skrivaj ji je dejala:

Marta: »Učitelj je tukaj in te kliče.«

Pripovedovalec: Ko je ta to slišala, je hitro vstala in mu šla naproti.

Jezus še ni prišel v vas;

še vedno je bil na kraju, kjer mu je prišla naproti Marta.

Judje, ki so bili pri njej v hiši in jo tolažili,

so videli, da je Marija hitro vstala in odšla ven.

Stopili so torej za njo, ker so mislili, da je šla h grobu, da bi tam jokala.

Marija je prišla tja, kjer je bil Jezus.

Ko ga je zagledala, mu je padla k nogam in mu rekla:

Marija: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne umrl.«

Pripovedovalec: Ko je Jezus videl, da joka in da jokajo tudi Judje, ki so prišli z njo, je bil v duhu pretresen in se je vznemiril.

In dejal je:

Jezus: »Kam ste ga položili?«

Pripovedovalec: Rekli so mu:

Udeleženci: »Gospod, pridi in poglej!«

Pripovedovalec: Jezus se je zjokal.

Judje so tedaj govorili:

Udeleženci: »Glejte, kako ga je imel rad.«

Pripovedovalec: Nekateri izmed njih pa so dejali:

Udeleženci: »Ali ni mogel on, ki je slepemu odprl oči, tudi storiti, da bi ta ne umrl?«

Pripovedovalec: Jezus je bil v sebi spet pretresen in je šel h grobu.

Bila je to votlina in pred njo je bil prilonjen kamen.

Jezus je rekel:

Jezus: »Odstranite kamen!«

Pripovedovalec: Marta, sestra umrlega, mu je dejala:

Marta: »Gospod, že ima zadah, saj je četrti dan mrtev.«

Pripovedovalec: Jezus ji je rekel:

Jezus: »Ti mar nisem rekel, da boš videla Božje veličastvo, če boš verovala?«

Pripovedovalec: Odstranili so torej kamen;

Jezus pa je vzdignil oči in rekel:

Jezus: »Oče, zahvaljujem se ti, ker si me uslišal.

**Jaz sem vedel, da me vselej uslišiš,
toda zaradi množice, ki stoji okrog mene, sem rekel,
da bi verovali, da si me ti poslal.«**

Pripovedovalec: In ko je to izrekel, je zaklical z močnim glasom:

Jezus: »Lazar, pridi ven!«

Pripovedovalec: In umrli je prišel ven.

**Noge in roke je imel povezane s povoji
in njegov obraz je bil ovit s prtom.**

Jezus jim je rekel:

Jezus: »Razvežite ga in pustite, naj gre!«

Pripovedovalec: Veliko Judov, ki so prišli k Mariji in videli, kaj je storil,
je začelo verovati vanj.

Kristusov evangelij.

(Vsi) Hvala tebi, Kristus.

Vprašanja k evangeliju

Izberite tista vprašanja, ki Vas najbolj nagovarjajo.

1. Današnji evangelij nam pripoveduje, kako sestri žalujeta, ker jima je umrl brat. Vabi nas, da pogledamo v našo preteklost in se spomnimo smrti ljubljenega človeka. – Kdo Vas je tedaj tolažil (oz. kaj Vas je tedaj tolažilo)?

2. Marta, sestra rajnega Lazarja, je zapustila žalno hišo, da bi šla Jezusu naproti. Kaj Vam je pomagalo, da ste premagali žalost in spet zaživel?

3. Marija, druga sestra, ostane v hiši in je vsa ujeta v svoji žalosti.

Primerjajte besede, s katerimi pozdravi Jezusa (Jn 11,32)

z besedami njene sestre Marte (Jn 11,22). –

Kaj opazite? Kaj bi to lahko pomenilo?

4. Številni ljudje so obiskali Marto in Marijo, da bi ju tolažili.

Kako se Vam godi, če je treba obiskati nekoga,

ki žaluje zaradi smrti ljubljenega človeka?

5. Lazarja je bilo treba rešiti povojev, s katerimi je bil v grobu ovit.

Recimo, da so le-ti znamenje za to, kar človeka utesnjuje in mu jemlje prostost. –

Katerih povojev bi se radi osvobodili v svojem življenju?

6. Marta pride do spoznanja in vere, da je Jezus vstajenje in življenje. –

Ste tudi Vi že doživeli take trenutke, ko je vera dobila večji pomen.

Pripovedujte o njih.

Odkod ste prejeli odločilno pobudo?

7. Kdor veruje, bo živel, tudi če umre. –

Kaj mislite, da Vas pričakuje po Vaši smrti?

Kaj si predstavljate pod izrazom „življenje po smrti“ oz. „večno življenje“?

Na koncu te enote lahko nekaj trenutkov molčimo ali prisluhnemo duhovni glasbi (glej str. 2).

NAŠ ODGOVOR NA BOŽJO BESEDO

Vera

Po kratkem molku povabi voditelj oz. voditeljica navzoče, da izpovejo vero.

✓ V evangeliju, ki smo ga slišali,

ni bil samo Lazar obujen k novemu življenju.

Že prej je prišla njegova sestra Marta do vere v Jezusa, Božjega Sina.

S tem je stopila v življenje brez konca,

ki ga je Jezus obljubil vsem, ki verujejo vanj.

Od tega časa naprej so ljudje živeli iz te vere

in jo dali naprej naslednjim rodovom, vse do danes.

Tudi mi smo jo nekoč prejeli in jo posredujemo naprej.

Izpovejmo torej sedaj vero v Jezusa Kristusa, ki je vstajenje in življenje.

(Vsi) Verujem v Boga Očeta vsemogočnega,
stvarnika nebes in zemlje.
In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega;
ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device;
trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen;
šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal;
šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsemogočnega;
od ondod bo prišel soditi žive in mrtve.
Verujem v Svetega Duha;
sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov;
odpuščanje grehov;
naše vstajenje in večno življenje. Amen.

Prošnje in Gospodova molitev

Potem so prošnje za vse potrebe. Voditelj oz. voditeljica povabi navzoče k molitvi.
Le-ti lahko preberejo molitvene namene.
Poleg tega lahko posamezniki sami izrazijo kako prošnjo.

V Molimo sedaj k Bogu, našemu Očetu,
v zaupanju, da pozna naše skrbi
in nam v našem življenju pripomore k dobremu.

1. Marija in Marta sta žalovali ob grobu rajnega brata Lazarja.
Potolaži vse, ki v teh dneh objokujejo smrt sorodnika ali znanca,
predvsem tiste, ki se niso mogli od njega posloviti.

(Vsi) Prosim te, usliši nas.

2. Marija in Marta sta bratu Lazarju v njegovi zadnji uri stali ob strani.
Usmili se vseh, ki so v smrtni uri sami.

(Vsi) Prosim te, usliši nas.

3. Marijo in Marto so po Lazarjevi smrti obiskali številni ljudje, da bi ju tolažili.
Podari vsem, ki nesebično pomagajo žalujočim in jih tolažijo.

(Vsi) Prosim te, usliši nas.

4. Marta je v svoji duševni stiski prišla do vere, da je Jezus vstajenje in življenje.
Utrdi predvsem v hudih časih tudi našo vero in ne daj, da bi obupali.

(Vsi) Prosim te, usliši nas.

5. Marija se je zahvalila za Lazarjevo obujenje s tem, da je Jezusu maznila noge.
Daj nam spoznati, kako bi lahko izrazili hvaležnost za dobrrote, ki jih nam daješ.

(Vsi) Prosim te, usliši nas.

**6. Lazar je bil poklican nazaj v zemeljsko življenje.
Podari vsem našim rajnim, ki so vate verovali, večno življenje.
(Vsi) Prosimo te, usliši nas.**

Sedaj lahko nadaljujemo s prošnjami posameznikov.
Nato zmolimo Gospodovo molitev.

**(Vsi) Oče naš, ki si v nebesih,
posvečeno bodi tvoje ime,
pridi k nam tvoje kraljestvo,
zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji.
Daj nam danes naš vsakdanji kruh
in odpusti nam naše dolge,
kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom,
in ne vpelji nas v skušnjava,
temveč reši nas hudega.
Tvoje je kraljestvo, tvoja je oblast in slava vekomaj. Amen.**

SKLEP

✓ Prosimo na koncu tega bogoslužja za blagoslov. Kratek molk.

**✓ Ostani z nami, Gospod,
ko zahaja luč našega upanja,
ko pojema naša življenjska moč
in se v nas prebujata strah in obup.
Daj nam okusiti življenje v obilju,
ki si ga obljubil vsem, ki vate verujejo.
Bodi naša luč in naša rešitev, zdaj in vekomaj.
(Vsi) Amen.**

**✓ Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta in Sina in Svetega Duha,
na tem mestu se vsi pokrižamo
naj pride na nas in na nas vedno ostane.
(Vsi) Amen.**

**✓ Hvaljen Jezus.
(Vsi) Vekomaj. Amen.**

Na koncu lahko zapojemo primerno pesem ali prisluhnemo duhovni glasbi (glej stran 2).

Pripravil in uredil:

Klaus Einspieler, Dušnopastirski urad krške škofije, referat za Sveto pismo in liturgijo